

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ympäristöarviointien nopeuttamisesta U 13/2026 vp

Ympäristövaliokunta 13.2.2026

Asiantuntija Pinja Laitinen

Ympäristöneuvos Olli Ojala

Erityisasiantuntija Aaro Lemetyinen

Komission ehdotus

- Komissio antoi 10.12.2025 ns. ympäristö-omnibus -paketin, joka sisältää kuusi lainsäädäntöehdotusta ja tiedonannon.
  - Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ympäristöarviointien nopeuttamisesta (COM(2025) 984 final)
  - Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle kestävän kilpailukyvyn yksinkertaistamisesta (COM(2025) 980 final)
- Asetusta sovellettaisiin YVA-, SOVA-, lintu-, luonto- ja vesipuitedirektiivin mukaisiin hankkeiden, suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarviointeihin ja ko. arviointien tarpeen määrittämiseen (seulonta)

Keskitetty asiointipiste ja ympäristöarviointien sujuvoittaminen

- Jäsenvaltion tulisi perustaa tai nimetä sopiville hallinnollisille tasoille ympäristöarviointeja varten **ympäristön keskitetyt asiointipisteet** (6 kk asetuksen voimaantulosta)
- Ympäristöarvioinneille olisi järjestettävä yhteensovitettu tai yhdistetty menettely, kun velvoite ympäristöarvioinnille tai seulonnalle syntyy **samanaikaisesti** kahden tai useamman direktiivin perusteella
- Kahdesta samanaikaisesta ympäristöarvioinnista annetaan **yksi mielipide** ympäristöarviointiraportissa esitettävän tiedon rajauksesta ja yksityiskohtaisuudesta
- Muiden relevanttien ympäristöarviointien tulokset on asetettava saavutettavaksi ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laatimista varten. Arviointiraportin laatimisessa saa käyttää **korkeintaan 5 vuotta** vanhoja tietoja

Määräajat

YVA-menettelyn eri vaiheille määräaikoja

- Seulonta 60 tai 45 pvää
- **Rajaus 30 pvää**
- Kuuleminen arviointiselostuksesta 30-90 pvää
- **Ympäristötietojen täydellisyyden vahvistaminen 30 pvää**
  - Ympäristötiedot pitävät sisältää kaikki YVA-direktiivin 5, 6 ja 7 artiklan tiedot, mukaan lukien tarvittaessa muissa EU:n säädöksissä esitetyt erityisarvioinnit.
- Perusteltu päätelmä 90 pvää

- Määräaikoja **sovelletaan myös muihin** asetuksen soveltamisalan ympäristöarviointeihin, kun kyse on YVA- tai SOVA-direktiivin mukaisen arvioinnin kanssa yhteensovitetusta tai yhdistetystä menettelyistä

SOVA-direktiivin mukaisen ympäristöarvioinnin eri vaiheille määräaikoja

- Seulonta 90 pvää
- Rajaus ja tulosten julkaisu 40 pvää
- Kuuleminen ympäristöselostuksesta 30-60 pvää
- Ympäristöselostuksen **loppuun saattaminen ja julkaisu 7 kk**

Muut keskeiset ehdotukset

- Hankkeiden muutoksilta edellytettäisiin ympäristöarviointia, jos niihin liittyisi **suuria rakentamistöitä**, joiden ympäristövaikutukset olisivat vastaavia tai suurempia kuin alkuperäisen hankkeen aiheuttamat riskit
- Tehokas yhteistyö, kun kyse rajat ylittävistä ympäristöarvioinneista, komissio voisi pyynnöstä toimia fasilitaattorina
- Menettelyjen digitalisointi sekä **paikkatietojärjestelmään pohjautuva verkkoportaali**
- Mahdollistettava tiedon ja viranomaisen dokumenttien uudelleenkäyttö sekä tällaisen tiedon jakaminen jäsenvaltioiden, toiminnanharjoittajien ja yleisön välillä saumattomasti
- Jäsenvaltioille tietyillä reunaehdoilla mahdollisuus estää sellaisten uusien argumenttien esittäminen oikeusprosessissa, joita ei ole esitetty hallintomenettelyn aikana (**aineellinen preklusio**)
- Tietyillä reunaehdoilla lintu- ja luontodirektiivin perusteella suojeltujen lajien **satunnaista** tappamista tai häiritsemistä **ei pidettäisi tahallisenä**
- Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä luopumaan tietyistä hallinnollisista maksuista, varmistettava resurssit
- Tiettyjä strategisten sektoreiden ja kategorioiden hankkeita nopeutettaisiin niitä koskevalla ns. työkalupakilla: **erityisen tärkeän yleisen edun status, hiljainen hyväksyntä, nopeutettu oikeusprosessi**

Valtioneuvoston kanta 1/2 (Kanta kokonaisuudessaan U-kirjelmän s. 18-22)

- Valtioneuvosto pitää asetusehdotuksen tavoitteita kannatettavina.
- Ympäristöarviointeja ja lupamenettelyjä koskevissa muutoksissa tulisi pyrkiä yhtenäiseen ja johdonmukaiseen sääntelykokonaisuuteen.
- Sääntelyssä tulisi varmistaa ympäristön- ja luonnonsuojelun korkea taso ja johdonmukaisuus unionin muihin ympäristötoimiin ja ympäristötavoitteisiin sekä yleisön osallistumiseen nähden (U 6/2023 vp; U 7/2023 vp).
- Valtioneuvosto kannattaa asioinnin keskittämistä valtion tasolla.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että asetukseen sisältyvät yhteensovitetut tai yhteiset menettelyt eivät saisi johtaa maakuntien liittojen ja kuntien kaavoitusvallan siirtymiseen muulle viranomaiselle.
- Lähtökohtaisesti valtioneuvosto katsoo, että yhteensovitettuja tai yhteisiä menettelyjä koskevissa säännöksissä (erityisesti 4 artikla) tulisi pyrkiä mahdollisimman joustavaan ratkaisuun niin, että eri ympäristöarviointien yhteensovittamisen tai yhteisten menettelyjen tarve voidaan tapauskohtaisesti arvioida.

Valtioneuvoston kanta 2/2

(Kanta kokonaisuudessaan U-kirjelmän s. 18-22)

- Valtioneuvosto katsoo, että ensisijaisesti asetuksessa esitettyjen määräaikojen ei tulisi olla lyhyempiä kuin mitä kansallisesti vastaavista määräajoista säädetään
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, ettei suunnittelua sisällytettäisi määräaikojen puitteisiin.
- Valtioneuvosto katsoo, ettei ympäristöarviointiraportin laadinnassa käytettävien tietojen käytölle tulisi lähtökohtaisesti asettaa määräaikaa tai määräajan tulisi koskea rajattua osaa tiedoista.
- Valtioneuvosto kannattaa ehdotuksen 6 artiklan muotoilua, jonka mukaan sen soveltaminen on jäsenvaltioille vapaaehtoinen.
- Valtioneuvosto näkee tarpeellisena selkeyttää luonto- ja lintudirektiivin vaatimusten huomioimista 8 artiklan soveltamisalaan lukeutuvissa tilanteissa.
- Valtioneuvosto kannattaa kansallista joustovaraa digitalisaatioon liittyviin säännöksiin.
- Valtioneuvosto katsoo, että ensisijaisesti hiljainen hyväksyntä olisi pyrittävä poistamaan asetusehdotuksesta tai tavoiteltava muotoa, jossa jäsenvaltiot voivat itse päättää sen käyttöönotosta.

Tiedonanto

- Tiedonannossa komissio esittelee Omnibus VIII –ehdotuksen pääasiallisen sisällön ja kertoo EU:n ympäristöalaa koskevista tulevista sujuvoittamistoimista
- Tiedonanto ei ole säädösehdotus eikä oikeudellisesti sitova

Valtioneuvoston kanta

- Valtioneuvosto tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi keskeisistä ympäristö- ja luontotavoitteista tinkimättä kilpailukyvn vahvistamiseksi.
- Valtioneuvosto pitää hyvänä komission valmiutta tukea jäsenvaltioita ennallistamisasetuksen toimeenpanossa, kansalliset haasteet huomioiden.
- Viitaten komission tiedonannossaan mainitsemaan tulevaan yksinkertaistamistyöhön valtioneuvosto korostaa, että oikeusvarmuuden kannalta tulkintaohjeiden sijaan merkittävät muutokset olisi tarpeen tehdä lainsäädäntöön.
- Valtioneuvosto pitää hyvänä komission aloitetta luonto- ja lintudirektiiveille tehtävistä stressitesteistä ja korostaa ekologisten näkökulmien ohella ruokaturvan, sosiaalisen hyväksyttävyyden, huoltovarmuuden ja kilpailukyvn näkökulmia.

Kiitos

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4-10, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment